

მიშელ ფუკოს გუვერნმენტალობის ცნება და ძალაუფლების
კორელაციური ბუნება

გიორგი ნატროშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე ფილოსოფიის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა: ფილოსოფია

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი მაისურაძე, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გიორგი ნატროშვილი

15.06.2023

აბსტრაქტი

მიშელ ფუკოს ფილოსოფიის მთავარი საკითხი ძალაუფლებრივი ურთიერთობები და მისი ობიექტია. ძალაუფლების ფუკოსეული კონცეფცია მეტად განსხვავდება მისი ტრადიციული თეორიებისგან, მხოლოდ ნეგატიური, რეპრესიული და დომინაციური ხასიათის შეფასებების ნაცვლად, იგი ყურადღებას ამახვილებს მის პროდუქტიულობასა და მწარმოებლურობაზე, ყველგანმყოფობაზე. ავტორისთვის, ძალაუფლება ყოველთვის ურთიერთობრივია, არსებობს იქნეს მოქმედებაში მოყვანილი ფორმით, პრაქტიკაში ამოქმედებით, აქტუალიზაციით. ძალაუფლება, აგრეთვე არასუბსტანციურია, არ გააჩნია პირველსაწყისი, არამედ მუდმივად ნაგულისხმევია ყოველი ფორმის ინტერსუბიექტურ ურთიერთობაში, მოქმედებს სოციალური ურთიერთობების ყველაზე მიკრო დონეზეც კი, და მთელ სოციალურ განზომილებაში ყველგანმყოფობით ხასიათდება.

წინამდებარე ნაშრომი მიზნად ისახავს ფუკოს გუვერნმენტალური ძალაუფლების და მისი ევოლუციონისტური ცნების განსაზღვრას, ისტორიული მოდალობების დეტალურ ანალიზს, რაც საშუალებას მოგვცემს ცნების მნიშვნელობის, დანიშნულების დადგენას ფუკოს ფილოსოფიასა და პოლიტიკური ძალაუფლების თეორიაში.

წარდგენილი ნაშრომის მთავარი საკითხია ასევე გუვერნმენტალობის ცნების, როგორც მართვის ლიბერალური მოდალობის, ეკონომისტების გუვერნმენტალობის განსაზღვრა და ანალიზი, რაც შესაძლებელს ხდის ფუკოს მიერ თანამედროვე ძალაუფლების ახლებურად გააზრების დადგენას, უპირველეს ყოვლისა კი, კაპიტალისტურ სამყაროში ლიბერალური მმართველობისთვის დამახასიათებელი თანამედროვე პოლიტიკური ძალაუფლების და რაციონალურობის კორელაციური ბუნების განსაზღვრას.

ნაშრომში წარმოდგენილი მსჯელობა, ფუკოს ინტერტექსტუალობის გათვალისწინებით დაეყრდნობა მისი გენეალოგიური პერიოდის შრომებთან ერთად, დისკურსული ფორმაციების არქეოლოგიურ განაზრებებსაც.

საძიებო სიტყვები: ძალაუფლებრივი ურთიერთობები, გუვერნმენტალობა, მიკრო დონე, ინტერსუბიექტური, არასუბსტანციური, ლიბერალური მოდალობა, გუვერნმენტალური ძალაუფლება, კორელაციური ბუნება, გენეალოგიური, არქეოლოგიური

Abstract

The main issue or topic of Michel Foucault's philosophy is power relations and its object. Foucauldian concept of power is very different from its traditional theories, instead of only negative, repressive and dominating evaluations, he pays attention to its productivity, ubiquity. For the author, power is always relational, it comes into being in the form of being put into action, by putting it into practice, by actualization. Power is non-substantial, has no origins, but is always implied in every form of intersubjective relation, it affects even the most micro-level of social relations and is characterized by its omnipresence in the entire social dimension.

This paper aims to define Foucault's governmental power and its evolutionary concept, to present a detailed analysis of its historical modalities, which will allow us to determine the meaning and purpose of this notion in Foucault's philosophy and theory of political power.

The main topic of the presented paper also is the definition and analysis of the notion of governmentality as a liberal modality of government, the governmentality of economists, which makes it possible to establish Foucault's new understanding of modern power, and, first of all, to determine the correlative nature of contemporary political power and rationality characteristic of liberal governance in the capitalist world.

Taking into account Foucault's intertextuality, the discussion presented in the paper will be based on the works of his Genealogical period, as well as on the Archaeological considerations of discursive formations.

Keywords: Power relations, Governmentality, Micro-level, Intersubjective, Non-substantial, Liberal modality, Governmental power, Correlative nature, Genealogical, Archaeological